

Ne tražite od nas da pravimo kompromise u pogledu budućnosti BiH u Evropi

Dnevni avaz je tražio od OHR-a da odgovori na niz njihovih zahtjeva. Ti zahtjevi su se mijenjali iz dana u dan, ali je najopširniji spisak objavljen u Dnevnom avazu od 24. i 25. februara 2004. godine. Čini se da se veliki broj ovih zahtjeva zasniva na pogrešnom razumijevanju zakona, ili uobičajene prakse koja postoji u drugim dijelovima Evrope, ili pak, u nekim slučajevima, na pogrešnom prezentiranju činjenica. Stoga je OHR odlučio da prezentira stvarno stanje, kako bi se izbjegli dalji nesporazumi:

1. Zabrana pisanja neistina o nekome nije cenzura.

U rješenju od 4. decembra 2003. godine, Kantonalni sud u Sarajevu je donio odluku da se Dnevnom avazu "zabranjuje dalje prenošenje i izražavanje neistinih tvrdnji na račun tužitelja Zlatka Lagumdžije". Dakle, Dnevnom avazu nije zabranjeno da piše o gospodinu Lagumdžiji, koliko god kritički želi, dok god je to što pišu u skladu sa istinom. A, u ovim pitanjima, samo sudovi odlučuju o tome šta je istina a šta ne, i niko drugi.

Ukoliko Dnevni avaz smatra da ima dovoljno jak slučaj da može promijeniti zakon onda neka to i uradi: ali obraćanjem Parlamentu, a ne OHR-u. U normalnim evropskim demokratskim zemljama, a BiH se nada da će postati jedna od njih, zakoni se uvijek mogu mijenjati. Ali ako BiH želi postati dio Evrope, u načelu Parlament treba biti taj koji će odlučiti da ih promijeni, a ne OHR.

2. Već postoji proces kojim se osigurava da se ponovo imenuju samo one sudije i tužioci koji su kvalificirani i nisu kompromitirani u prošlosti.

To je posao Visokih sudskih i tužilačkih vijeća (HJPC). U njima se razmatraju sve dostupne pouzdane informacije o svakom pojedinačnom sudiji i tužiocu, nakon čega se donosi odluka o tome da li su podobni za ponovno imenovanje. Nijedan proces nije savršen, i nema sumnje da će doći i do pojedinačnih grešaka. Ali to je proces koji postoji i u drugim demokratskim zemljama Evrope. Nije tačno da je proces potpune lustracije proveden u svakoj bivšoj komunističkoj zemlji u Evropi. Ovaj proces također predstavlja značajan napredak u poređenju sa krajnje politiziranim procesom koji je postojao ranije. Ukoliko bilo ko misli da sudija ili tužilac koji je ponovo imenovan nije dobar, i ima pouzdane informacije da to dokaže, te informacije treba da dostavi Visokim sudskim i tužilačkim vijećima. Disciplinski tužilac će ih potom razmotriti i preduzeti mjere koje smatra odgovarajućim. Međutim, Vijeća s pravom neće odgovarati na neutemeljene glasine ili pritiske sa bilo koje strane.

3. Nema dokaza da postoji sistematska diskriminacija protiv bilo kog od tri konstitutivna naroda kada je riječ o imenovanjima u policiji, pravosuđu, tužilaštvima, obavještajnim službama, ili bilo kojoj drugoj javnoj službi.

Uzmite kao primjer položaj Bošnjaka u pravosuđu. Dnevni avaz ranije je izvještavao da je skandalozno da u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću RS nema Bošnjaka. No, kada je početkom ovog mjeseca u Vijeće RS imenovan sudija iz reda Bošnjaka, to im nije bilo važno. Bošnjaci su imenovani za predsjednike osnovnih sudova u Srebrenici, Tesliću, Mrkonjić Gradu, Derventi, te u dva najveća suda u Republici Srpskoj, Bijeljini i Banja Luci, ali Dnevni avaz nije htio naglašavati te činjenice. Glavni tužilac u Doboju sada je Bošnjak, ali Dnevni avaz je i ovaj put odlučio ignorirati to imenovanje. U januaru 2003. godine, prije pokretanja procesa imenovanja od strane HJPC, u Republici Srpskoj je bilo šest sudija iz reda bošnjačkog naroda. Danas ih ima šezdeset. Razlog za to je upravo proces koji vode Visoka sudska i tužilačka vijeća, a sa

kojim se Dnevni avaz ne slaže. Taj proces je učinio više od bilo čega drugog da se ponovo izgradi višenacionalna struktura bosanskohercegovačkog pravosuđa a ti naponi još uvijek nisu završeni.

Slični primjeri bi se mogli navesti i za policiju, obavještajne službe, državnu službu, i javne radio-televizije.

4. OHR pozdravlja i podržava demokratsko pravo na organizaciju mirnih protesta u skladu sa zakonom, ali OHR neće pristati na kompromise kada je riječ o nezavisnosti pravosuđa a time i budućnosti BiH u Evropi.

Kada bi OHR popustio pred ovim zahtjevima, to bi ozbiljno ugrozilo, ako ne i uništilo, procese evropske integracije a samim tim i izgled građana ove zemlje da uživaju u boljoj i prosperitetnijoj budućnosti. OHR se neće miješati u nezavisni proces imenovanja i u sudske odluke, bez obzira na sve pritiske. To bi predstavljalo miješanje u rad pravnog sistema i pravosuđa. Time bi se prekršio osnovni evropski standard, što bi moglo imati negativne posljedice na proces integracije BiH u Evropu, kao i nanijeti štetu izgradnji državnosti Bosne i Hercegovine.

5. Pitanje za one koji se protive Visokim sudskim i tužilačkim vijećima

Visoki predstavnik bi također želio da uputi pitanje onima koji se protive Visokim sudskim i tužilačkim vijećima: u Republici Srpskoj je sada šezdeset sudija Bošnjaka. Prije godinu dana bilo ih je šest. Po vašem mišljenju kako se to moglo postići bez Visokih sudskih i tužilačkih vijeća?

Kao što je to rekao 7. januara visoki predstavnik je uvjeren da je proces koji vode Visoka sudska i tužilačka vijeća najbolja prilika za ovu zemlju da ponovno izgradi multietničku strukturu pravosuđa BiH utemeljenu na modernim evropskim standardima neovisnosti i profesionalizma.